

17 söndagen efter trefaldighet

Kyrkoherde Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 27 september 2026

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Sänd din Ande till oss och ge oss undervisning i ditt heliga Ord, om vår frihet i Kristus genom tron på hans frälsning. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 8:31–36 (3:e årgången).

Jesus sade till de judar som hade satt tro till honom: "Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria." De svarade honom: "Vi är Abrahams barn och har aldrig varit slavar under någon. Hur kan du säga att vi skall bli fria?" Jesus svarade: "Amen, amen säger jag er: Var och en som gör synd är syndens slav. Slaven bor inte kvar i huset för alltid, men sonen stannar där för alltid. Om nu Sonen gör er fria, blir ni verkligen fria."

Texterna idag talar om *en kristen människas frihet*. Jesus sade till judarna som hade fått tro till honom att de genom sanningen skulle bli fria, om de förblev i hans ord. Vad är det för frihet? Att vara ofri är detsamma som att vara en slav. Vi tänker då kanske på samma sätt som judarna i vår text, att vi minsann aldrig varit slavar. Men detta är falskt. Jesus talar klart och tydligt: *"Var och en som gör synd är syndens slav."* Innan vi fått ta emot frälsningen är vi slavar under den gamla människans vilja, fjättrad under syndens bojar, med djävulen som vår fångvaktare. Det är detta som Jesus vill råda bot på.

Vi förstår att judarna hade fått en begynnande tro på Jesus och lyssnade till hans undervisning, men när han kallade dem slavar blev de förnärmade. De var stolta ättlingar till Abraham och tillhörde Guds utvalda folk. Inte var de slavar! Under samtalet uppväcktes deras vrede mer och mer, och till slut tog de upp stenar för att kasta på honom. Deras tro falnade. De förblev inte i Jesu ord, och de tog inte emot sanningen. De ville inte ta emot den befrielse från slaveriet som Jesus erbjöd. De förstod inte att de ens behövde bli fria.

Så är det med många som kallar sig kristna. De har inte förstått djupet av syndens allvar. Frihet för dem är istället att inte vara bundna av vad som står skrivet i Guds Ord, att själva kunna välja vilka läror man vill omfatta, att uppdatera gamla tiders föreställningar till moderna tankesätt. De menar sig vara goda innerst inne. Något slaveri under synden kan man absolut inte tänka sig. När Bibeln talar om sådant så vill man inte lyssna.

Men Jesus lär oss att stanna kvar vid hans ord, att lyssna till det och ta emot sanningen. Vi måste då först inse att han har rätt: vi är slavar under synden. Vi måste först bli förkrossade över vårt tillstånd innan vi kan bli fria. Men förblir vi i hans ord så kommer evangeliets sanning att visa oss vägen till frihet. Den har Jesus vunnit åt oss genom sin död och sin uppståndelse. Han bar upp alla våra synder på korset och utplånade dem. Genom detta försoningsverk har han friköpt oss från syndens och lagens slaveri, och på uppståndelsens morgon har denna seger proklamerats för hela världen. Endast i Jesus Kristus finns friheten. Han har öppnat portarna till fängelset och brutit sönder våra bojar. Vägen till frihet står öppen och klar, om vi bara lyssnar till honom som utropar nådens och förlåtelsens ord, och litar på honom när han säger att vi är frikända.

Friheten kommer till oss genom sanningens ord, säger Jesus. Genom Skriften kallar den helige Ande oss till att bli kristna, att ta emot glädjens budskap. Låt oss inte säga nej till detta frikännande, utan kliva ut ur fångelset och följa honom som har befriat oss. Lagens fördömande ord träffar oss då inte längre, eftersom Jesus har både uppfyllt det som vi inte kunde uppfylla, och tagit på sig straffet för de synder som vi begått. Då är vi verkligen fria.

Det betyder nu inte en frihet från Guds lag, så att det skulle stå oss fritt att synda. Jesus erbjuder syndernas förlåtelse, inte syndernas tillåtelse. Guds vilja är evig och oföränderlig, och den som med vett och vilja bryter mot den kan inte bestå i tron. Friheten består i att vår salighet inte är avhängig av att vi med egna krafter skulle förtjäna saligheten. Lagen blir hos den frigjorde istället ett redskap och rättesnöre för att leva livet på det sätt som Gud vill. Av tacksamhet för att han ensam gjort oss fria vill vi gärna följa hans bud.

Men många är fast i det lagiska tänkandet. Det är naturligt, eftersom människan av sig själv inte kan förstå evangelium utan bara lagen, som Gud lagt i våra hjärtan. Därför söker man efter lagar och bud att följa, både gudomliga och nya påhitt av människor. Dagens evangelietext återberättar en av många tillfällen då Jesus gjorde under på sabbaten, vilket väckte stort motstånd från fariséerna och de skriftlärdade. Genom Jesu undervisning förstår vi att sabbatsbudet hörde till det gamla förbundet och inte längre gäller de kristna, som Paulus skriver: *Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller i fråga om högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är bara en skugga av det som skulle komma, men verkligheten själv är Kristus. (Kol. 2:16–17)*

Om Gud nu inte kräver att vi ska följa detta bud som han själv gav till Mose på Sinai, hur mycket mindre värde har då inte mänskliga påhitt, som påvar och andra företrädare för kyrkan under historien infört och kallat lag, med hot om att gå miste om saligheten om de inte följs? Sådana obibliska påbud tjänar inte till någonting annat än att föra människan åter in under slaveriet. För om vi ger vika för de krafter som vill påtvinga samvetet sådana krav går vi miste om den kristna friheten, som Paulus skriver: *Till denna frihet har Kristus gjort oss fria. Stå därför fasta och låt er inte på nytt tvingas in under slavoket. (Gal. 5:1)*

Man kan ha olika ordningar både i kyrkan och i samhället för den goda ordningens skull, även sådant som inte Bibeln säger någonting om. Vi har många sådana ordningar, till exempel högtider, helgdagar och olika traditioner. Men de får aldrig framstå som nödvändiga för saligheten, och binda samvetet vid dem. Då omintetgörs frälsningen genom tron allena. Till galaterna, som krävde att de hednakristna skulle omskära sig enligt det gamla förbundets stadgar, skrev Paulus: *Var och en som låter omskära sig är skyldig att hålla hela lagen. Ni har kommit bort ifrån Kristus, ni som försöker bli rättfärdiga genom lagen. (Gal. 5:4)*

När Guds lag kräver eller förbjuder något, då måste vi lyssna. När överheten som Guds ställföreträdare kräver lydnad så ska vi lyda, så långt det inte går emot Guds ord. Men om allt därutöver gäller den kristna friheten. Goda ordningar kan vi frivilligt följa, om de inte påtvingas i strid mot friheten. När omgivningen kräver avkall på friheten kan och måste vi ta avstånd. Ett exempel har vi i Johan Arndt, som år 1590 hellre blev avsatt från sitt ämbete som kyrkoherde än att ge efter för de reformerta krafter som krävde avskaffandet av exorcismen i dopritualet, något som varken är påbudet eller förbudet i Skriften.

Så har vi frihet i många frågor. Men främst har vi fått som gåva friheten från synden för Kristi skull, som Paulus skriver:

Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Förbannad är var och en som är upphängd på trä. Vi friköptes, för att den

välsignelse Abraham fått skulle i Jesus Kristus komma till hedningarna och för att vi genom tron skulle få den utlovade Anden. (Gal. 3:13–14)

Låt oss därför alltid förbli i Jesu Kristi ord, så att sanningen gör oss fria.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som har givit oss din Son Jesus Kristus för att lösa oss ur träldomen under lagen och göra oss fria. Vi ber dig: Giv oss nåd att rätt ta emot och behålla ditt heliga evangelium, det enda som kan ge våra samveten frid och frihet. Hjälp oss som nådens barn att avvisa såväl lagens hot som laglöshetens falska frihet och av allt vårt hjärta tjäna dig i vår kallelse. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.